Piata gazelor este liberalizata complet din 1 iulie, însa tarifele consumatorilor casnici ramân deocamdata aceleasi

Piata gazelor din România este complet liberalizata, începând de miercuri, 1 iulie, ceea ce ar trebui sa duca la cresterea concurentei si la scaderea preturilor, însa consumatorii casnici nu simt deocamdata aceste beneficii, pentru ca preturile din ofertele marilor furnizori ramân aceleasi ca pâna acum.

Orice consumator de gaze avea posibilitatea, teoretic, de a-si schimba furnizorul si de a trece în piata libera înca din 2007. Practic, foarte putini au facut-o, întrucât pâna acum exista înca pretul reglementat, stabilit de Autoritatea Nationala de Reglementare (ANRE) la nivel minim.

Însa, începând de la 1 iulie, ANRE nu mai fixeaza pretul de vânzare a gazelor catre consumatorii casnici, iar acestia ar trebui sa cerceteze piata si sa aleaga cel mai bun pret.

Liberalizarea vine într-un moment în care piata furnizarii de energie este extrem de concentrata, doua dintre companii, Engie si E.ON, având 90% dintre clientii casnici. Aceste companii au trimis clientilor oferte cu acelasi pret ca si pâna acum si, daca nu exista niciun raspuns din partea oamenilor, ofertele intra automat în vigoare.

Cu toate acestea, autoritatile sustin ca tarifele pentru populatie ar trebui sa scada, deoarece pe bursa cotatiile gazelor cu livrare în a doua parte a anului sunt la niveluri mai mici decât pâna acum.

În urma cu o saptamâna, ministrul Energiei, Virgil Popescu, declara, pentru AGERPRES, ca populatia ar trebui sa plateasca facturi cu 10-15% mai mici, odata cu liberalizarea.

"Sunt usor dezamagit de reactia furnizorilor, în special a furnizorilor mari care au foarte mult din piata, care au încercat sa profite de pe urma faptului ca românul e conservator si poate ca nu se informeaza corect", a spus Popescu.

Potrivit acestuia, în cazul în care marii furnizori nu vor scadea preturile, Legea concurentei permite Guvernului sa intervina în piata pentru o perioada de sase luni.

"Suntem dispusi sa asteptam sa vedem cum vom sta în iulie, cum se regleaza piata, si vom interveni daca vedem ca sunt speculatii. Vom interveni pe Legea concurentei si ne vom asigura ca diferenta de pret de achizitie a furnizorilor se va regasi si în pretul final al cumparatorilor", a mai spus ministrul.

Principalul pericol: lipsa de informare a consumatorilor

Reprezentantii ANRE admit faptul ca va mai dura pâna ce consumatorul va simti liberalizarea în buzunarul sau.

"Liberalizarea va avea efecte benefice asupra consumatorilor casnici, chiar daca nu de mâine, pe aceasta piata dominata de un cerc restrâns de furnizori. Pe termen mediu si lung, consumatorii vor fi cei care vor simti primii efectele benefice", a afirmat, marti, Zoltan Nagy-Bege, vicepresedintele ANRE. Efectul secundar va fi cel al cresterii încrederii investitorilor, a adaugat el.

Totodata, specialistii spun ca liberalizarea va constientiza consumatorii si îi va impulsiona sa se implice mai mult, sa compare preturile din piata si sa analizeze mai bine ofertele pentru a semna cele mai bune contracte.

ANRE a aratat ca pot aparea si dezavantaje pentru consumatori în procesul de liberalizare, care sunt generate, în

principal, de cunoasterea insuficienta a mecanismelor pietei, atât de unii furnizori, cât si de unii clienti finali.

"Clientii finali trebuie sa stie ca, pe piata concurentiala, preturile se formeaza liber pe baza cererii si ofertei, ca rezultat al mecanismelor concurentiale. Pentru a încheia în cunostinta de cauza un contract de furnizare a gazelor naturale, clientii finali trebuie sa realizeze propriile evaluari si comparatii între oferte, în vederea alegerii celei mai avantajoase dintre cele disponibile pe piata. În acest sens, se recomanda ca, în prealabil, clientii finali sa se informeze cu privire la drepturile pe care le au si sa realizeze o comparatie între conditiile comerciale de furnizare a gazelor naturale ale furnizorului actual si conditiile comerciale oferite de alti furnizori de pe piata interna de gaze naturale", spun oficialii ANRE.

De asemenea, oamenii trebuie sa stie ca îsi pot schimba furnizorul oricând, în cel mult 21 de zile, printr-o simpla solicitare, chiar daca au semnat contracte noi pe o perioada determinata si acea perioada nu a expirat înca.

În cazurile în care un client final ajunge în situatia de a nu avea asigurata furnizarea gazelor, ANRE desemneaza un furnizor de ultima instanta care are obligatia de a-l prelua si de a-i livra temporar gaze naturale la un pret aprobat de ANRE, clientul având posibilitatea, ulterior, sa-si aleaga un alt furnizor.

În cazul unei întreruperi în alimentare, clientul final se poate adresa atât operatorului de distributie, cât si furnizorului.

Jumatate dintre români nici n-au auzit de liberalizare

Temerile ANRE privind lipsa de cunostinte a consumatorilor sunt îndreptatite: mai bine de jumatate dintre români nu au auzit de procesul de liberalizare a pietei gazelor, se arata într-un sondaj INSCOP Research, publicat în urma cu o saptamâna.

Datele au fost culese în perioada 25 mai - 5 iunie 2020, pe un esantion de 1.050 de consumatori.

La momentul efectuarii sondajului, mai putin de jumatate dintre români (48,8%) declarau ca au auzit de faptul ca piata de gaze naturale va fi liberalizata începând cu 1 iulie 2020, în timp ce 50,2% nu au auzit, iar 1% nu au raspuns.

De asemenea, doar 21,5% dintre români considera ca au informatii suficiente cu privire la ce înseamna si care sunt efectele liberalizarii pietei de gaze, în timp ce 77,6% apreciaza ca nu au informatii suficiente. 0,9% nu stiu sau nu raspund.

Totodata, 38% dintre români iau în considerare posibilitatea de a-si schimba actualul furnizor de gaze naturale daca vor primi o oferta mai buna din partea altui furnizor, în timp ce 27,9% resping aceasta posibilitate. 30,8% declara ca nu sunt conectati la retea. Nu stiu sau nu raspund 3,3%.

Ce argumente aduc furnizorii

De cealalta parte, reprezentantii E.ON România **au declarat, pentru AGERPRES**, ca nu exista pe piata cantitati de gaze disponibile la preturi rezonabile si pe termen lung, astfel încât facturile populatiei sa scada de la 1 iulie.

"Pretul final al gazelor naturale este influentat în cea mai mare masura de evolutia costurilor de achizitie a gazelor naturale din surse interne si import dupa 1 iulie a.c. si mai ales în sezonul rece, când consumul nu poate fi asigurat în totalitate din surse interne, apelându-se si la importuri, asa cum o arata experienta anilor anteriori. În masura în care cantitatile disponibile pentru piata interna vor putea fi cumparate la preturi rezonabile si pe termen lung, nu este exclus sa avem scaderi ale pretului final. Din pacate, la momentul la care legislatia a impus sa

transmitem oferte tuturor celor circa 1,55 milioane de clienti, aceste cantitati nu au fost disponibile în piata. Şi nici în prezent nu sunt disponibile la vânzare cantitati de gaze naturale la nivelul necesar pentru acoperirea integrala, pentru un an de zile, a consumului estimat al acestor clienti la un pret garantat sub nivelul celui actual din oferta noastra", au precizat oficialii E.ON saptamâna trecuta.

Declaratia a fost catalogata de ministrul Energiei, Virgil Popescu, o zi mai târziu, ca fiind "usor aroganta".

"Anumiti furnizori abuzeaza de o pozitie dominanta si nu îsi reduc preturile la consumatorul final în momentul în care pe piata cumpara gazul de la producatori la un pret mult mai mic. Aici as vrea sa atrag atentia ca în momentul de fata se tranzactioneaza gazul (pe bursa - n.r.) undeva la 30 - 30 si ceva de lei pe MWh pentru vara si undeva la 48-50 lei pentru perioada de iarna pâna la sfârsitul anului. În comparatie cu 68 de lei, cât este acum, este o diferenta foarte mare si nu vad nicio reactie a celor doi mari furnizori de gaze, ba din contra, niste declaratii de presa usor arogante ale unui furnizor de gaze, ceea ce îmi lasa, trebuie sa recunosc, un gust amar, o dezamagire", a spus ministrul.

Reprezentantii celuilalt mare furnizor de gaze, Engie, au precizat ca nu raspund la întrebari si nu fac niciun comentariu cu privire la subiectul liberalizarii pietei gazelor.